ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Г-Н YVES BOT
представено на 19 април 2007 година [1]

1. С настоящия иск Комисията на Европейските общности иска да бъде установено, че Република Гърция не е изпълнила задълженията си по членове 1, 3, 4, 7, 8 и 10 от Директива 89/48/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година относно обща система за признаване на дипломите за висше образование, издадени след завършването на професионално образование и обучение с минимална продължителност от три години [2].

I — Правна уредба

A — *Общностна правна уредба*

2. Без да са дискриминационни, някои национални правни норми могат да доведат до неоправдано нарушаване на свободното движение на работници. Такива например са по-специално изискванията за квалификация за упражняването на определена професия, които могат да се различават значително в различните държави членки. С оглед премахването на тези пречки пред свободното движение на работници общностният законодател въвежда система за признаване на квалификациите, основана на принципа на взаимно признаване.

3. При привеждането на тази система в действие Общността възприема два подхода при признаване на дипломите.

4. Първият подход, наречен „секторен“, въвежда система на признаване на дипломите за седем регламентирани професии [3]. В рамките на този подход са приети множество директиви. Те определят общите за всички държави членки минимални критерии относно условията за достъп и упражняване на тези професии. Вследствие на това дипломите, получени след завършване на проведени обучения по списъка, приет от общностния законодател, се признават автоматично от държавите членки.

1 — Език на оригиналния текст: френски.
2 — ОВ L 19, стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г.; глава 5, том 2, стр. 76.
3 — Става дума за следните професии: лекар, медицинска сестра с общ профил, лекар по дентална медицина, ветеринарен лекар, акушерка, фармацевт и архитект.

5. Вторият подход, развит от общностния законодател, е по-общ. Последният се е ръководил именно от него при приемането на Директива 89/48. Тя се прилага по отношение на професиите, които не са предмет на секторна директива и съобразно член 3 от тази директива, се основава на принципа на взаимно признаване на дипломите без предварително хармонизиране на обученията.

6. По този начин приемащата държава членка, която регламентира дадена професия, трябва по силата на Директива 89/48 да признае професионалните дипломи за висше образование, получени в друга държава членка и позволяващи упражняването на дадената регламентирана професия, при ясно предвиденото в Директивата условие дипломата да предоставя на притежателя си всички необходими професионални квалификации, за да бъде допуснат в държавата на издаване на дипломата до дадената регламентирана професия.

7. По силата на член 1, буква а) от Директива 89/48 под „диплома“ се разбира всяка диплома, издадена от компетентен орган в държава членка, с която се удостоверява завършването на образователен цикъл след средното образование с минимална продължителност от три години. Съгласно тази разпоредба образованието следва да е завършено в университет или във висше учебно заведение или в друго учебно заведение със същото равнище на обучение.

8. Този принцип е съпътстван в определени случаи от компенсаторни мерки, налагани от приемащата държава членка. В действителност, когато са налице съществени разлики между съдържанието на обучението, получено в държавата членка по произход и това в приемащата държава, последната може по силата на член 4, параграф 1, буква б) от Директива 89/48 да изиска от притежателя на дипломата да положи стаж за приспособяване или да се яви на изпит за правоспособност.

9. Втора алинея, първо изречение от същата разпоредба уточнява, че приемащата държава членка трябва по принцип да предостави на притежателя на дипломата възможността да избира между стажа за приспособяване и изпита за правоспособност.

10. Въпреки това чрез дерогиране от този принцип приемащата държава членка може да изисква или посочения стаж, или посочения изпит, когато става въпрос за професия, чието упражняване изисква точно познаване на националното право и чийто съществен и постоянен елемент е даването на съвети и/или оказването на помощ по националното право. При прилагането на тази процедура приемащата държава членка е длъжна по силата на член 10, параграф 1 от Директива 89/48 да предостави на Комисията проекта за такава разпоредба и мотивите, които я налагат.

11. От друга страна, член 7, параграф 3 от Директива 89/48, който предвижда специална разпоредба за професиите,

регламентирани от сдружение или организация (по смисъла на член 1, буква г), втора алинея от Директивата [4]) гласи:

„Когато в приемащата държава членка дадена професия е регламентирана от сдружение или организация, визирани в член 1, буква г), гражданите на държавите членки нямат право да използват професионалното звание, присвоено от тази организация или сдружение, или от неговото съкращение, ако не представят доказателства за членство в споменатата организация или сдружение.

Когато сдружението или организацията подчиняват придобиването на членство на определени квалификации, те могат да постъпват така по отношение на гражданите на други държави членки, които притежават диплома по смисъла на член 1, буква а) или официална квалификация по смисъла на член 3, буква б), само при предвидените в настоящата директива условия, и по-специално членове 3 и 4.“

12. Предвиденият в член 12 от Директива 89/48 срок за транспонирането ѝ в националното право е изтекъл на 4 януари 1991 г.

4 — Според тази разпоредба за такова се счита призната от държавата членка сдружение или организация, която издава диплома на своите членове, като изисква от тях спазването на професионални правила, установени от нея, като им предоставя правото да се ползват от звание, съкращение или качество, което съответства на тази диплома.

Б — *Национално законодателство*

13. В Гърция Президентски указ 165/2000 от 28 юни 2000 г. [5], изменен с президентски укази 373/2001 от 22 октомври 2001 г. [6] и 385/2002 от 23 декември 2002 г. [7] (наричан по-нататък „Указ 165/2000“) има за цел да транспонира Директива 89/48 в националния правов ред.

14. Доколкото с оплакванията си Комисията оспорва конкретни разпоредби на националното право, същите ще бъдат идентифицирани при преценката на посочените оплаквания.

II — Досъдебна процедура

15. След направени от 37 частноправни субекти оплаквания, Комисията приема, че гръцката правна уредба не е съобразена

5 — FEK A’ 149.
6 — FEK A’ 251.
7 — FEK A’ 334.

с Директива 89/48 в множество отношения. Поради това на 27 юли 2001 г. тя изпраща на Република Гърция официално уведомително писмо, последвано от допълнително официално уведомително писмо от 21 декември 2001 г. Гръцкото правителство отговаря на тези писма съответно на 12 октомври 2001 г. и на 13 март 2002 г.

16. Тъй като смята тези отговори за незадоволителни, на 1 юли 2002 г. Комисията изпраща на Република Гърция мотивирано становище, а на 9 юли 2004 г. — допълнително мотивирано становище, с което приканва тази държава членка да вземе необходимите мерки, за да се съобрази с тези становища в срок от два месеца, считано от тяхното нотифициране. Република Гърция отговаря на тези становища с известия от 3 септември 2002 г., 26 август 2004 г. и 7 април 2005 г.

17. Макар и да приема, че предоставените от Република Гърция сведения дават отговор по някои въпроси от нейните оплаквания, Комисията остава на становище, че Република Гърция не е взела всички необходими мерки за транспониране на Директива 89/48. Поради това тя решава да предяви настоящия иск.

III — Искът

18. В подкрепа на иска си Комисията излага седем оплаквания, изведени съответно:

— от непризнаването на дипломите, издадени от компетентните органи на друга държава членка в рамките на споразумения за приравняване,

— от несъвместимостта на компенсаторните мерки, предвидени в Указ 165/2000 с включените в Директива 89/48,

— от запазването на правомощието, предоставено на Symvoulio Anagnoriseos Epangelmatikis Isotimias Titlon Tritovathmias Ekpaidefsis [8] да преценява дали учебното заведение на друга държава членка спада към висшето образование и дали молителят притежава необходимия професионален опит в случай, че продължителността на обучението е поне с една година по- малка от изискваната в Гърция за упражняването на същата професия;

8 — Съвет, отговарящ за приравняването на професионалните квалификации на дипломите за висше образование в Гърция, наричан по-нататък „Saeitte“.

— от непризнаването на професионалните квалификации за достъпа до длъжности в публичния сектор в областта на науката;

— от административната практика на различни служби в публичния сектор относно условията за назначаване на вече наети лица, притежатели на диплома по смисъла на Директива 89/48, които имат трудности във връзка с условията за по-високо класиране в служебната йерархия,

— от изискването за представяне на удостоверение за академично съответствие от Diapanepistimiako Kentro Anagnoriseos Titlon Spoudon tis Allodapis [9] и за успешно преминаване на конкурс от страна на притежателите на диплома по смисъла на Директива 89/48 за целите на вписването им в Techniko Epimelitirio Ellados [10], и

— от искането за представяне на заверени от консулски орган удостоверения за професионално обучение на лицата, дипломирани в други държави членки.

9 — Междууниверситетски център за признаване на чуждестранни дипломи, наричан по-нататък „Dikatsa“.

10 — Техническа камара на Гърция, наричана по-нататък „TEE“.

19. Въз основа на тези оплаквания Комисията моли Съда да установи, че Република Гърция не е изпълнила задълженията си по членове 1, 3, 4, 7, 8 и 10 от Директива 89/48 и да осъди Република Гърция да заплати съдебните разноски.

20. Четвъртото и седмото оплакване са оттеглени от Комисията. Затова ще се ограничa до разглеждането на първото, второто, третото, петото и шестото оплакване.

IV — Съображения

21. На първо място, следва да се подчертае, че в известието си до Комисията от 29 август 2006 г. Република Гърция се позовава на публикуването в *Официален вестник на Република Гърция* на министерско постановление, с което Директива 89/48 е транспонирана правилно във вътрешното право. Този документ е неотносим. В действителност съгласно постоянната съдебна практика основателността на иск за установяване на неизпълнение на задълженията на държава членка се преценява с оглед на положението на държавата членка към момента на изтичане на срока, даден в мотивираното становище, като послед-

ващи промени не се вземат предвид от Съда [11]. В настоящия случай крайният срок е бил определен на два месеца, считано от нотифицирането на допълнителното мотивирано становище, тоест 9 септември 2004 г.

А — *По първото оплакване*

1. Основни доводи на страните

22. Първото оплакване се отнася до признаването на дипломи, издадени след завършване на обучения, проведени в рамките на споразумения за приравняване. Такива обучения се провеждат въз основа на международни споразумения за сътрудничество между университет или висше учебно заведение в една държава членка, който издава диплома и частно учебно заведение в друга държава членка, на което е възложено провеждането на обучението, след завършване на което се издава тази диплома.

23. По настоящия иск Комисията упреква Република Гърция, че не признава тези дипломи, издадени след завършване на обучение, проведено в рамките на споразумения за приравняване, сключени между университет в друга държава членка и частна организация установена в Гърция.

24. Република Гърция счита, че всъщност не е задължена да признае диплома, издадена от орган в друга държава членка, когато тази диплома е издадена след завършване на обучение, получено изцяло или отчасти в приемащата държава членка, и която според тази държава не се признава за диплома за висше образование.

25. Тя изтъква във връзка с това, че що се отнася до качеството на учебното заведение като университет или висше учебно заведение или друго учебно заведение с равностойно равнище на обучение, член 1, буква а) от Директива 89/48 препраща към националното законодателство на държавата членка, на чиято територия се провежда обучението. Следователно качеството на въпросните учебни заведения и съответно стойността на дипломите следвало да се преценяват единствено с оглед на гръцкото право.

26. В това отношение Република Гърция отбелязва, че член 16 от гръцката конституция запазва възможността за предоставяне на висше образование само за публичните учебни заведения. Следователно задължението за признаването на диплома, издадена за получено на нейна

11 — Вж. по-специално Решение от 27 ноември 1990 г. по дело Комисия/Гърция (C-200/88, Recueil, стр. I-4299, точка 13), Решение от 18 октомври 2001 г. по дело Комисия/Ирландия (C-354/99, Recueil, стр. I-7657, точка 45) и Решение от 26 юни 2003 година по дело Комисия/Франция (C-233/00, Recueil, стр. I-6625, точка 30).

територия обучение, за диплома за университетско или висше образование, когато според националното право то не представлява такова, би било в противоречие с членове 149 ЕО и 150 ЕО [12].

27. Обратно, Комисията счита, че дипломите, издадени след завършване на обучения, проведени в рамките на споразумения за приравняване, спадат към образователната система на държавата членка, на чиято територия е установен университетът, издаващ тези дипломи. Тя изтъква, че според член 1, буква а) от Директива 89/48 компетентните органи на държавата членка, в която е издадена дипломата, следва да преценяват съдържанието и организацията на обучението, провеждано в друга държава членка.

2. Съображения

28. По първото оплакване Република Гърция е упрекната, че не признава дипломите, издадени от университети в други държави членки, когато обучението след завършването на което се издават тези дипломи, се провежда в частно учебно заведение, установено на нейна територия.

29. Поставя се въпросът дали диплома, издадена след завършване на обучение, проведено в рамките на споразумение за приравняване, е „диплома“ по смисъла на член 1, буква а) от Директива 89/48, което задължава приемащата държава членка да я признае по силата на член 3 от Директивата.

30. Особеността на такава диплома произтича от факта, че обучението не е проведено на територията на държавата членка, в която е издадена дипломата, а е проведено от частно учебно заведение, установено на територията на друга държава членка.

31. Предвид тази особеност, трябва ли да считаме, че качеството на тази диплома следва да се преценява от държавата членка, на чиято територия е проведено обучението?

32. Не мисля така.

33. Отбелязвам на първо място, че член 1, буква а), първа алинея, първо тире от Директива 89/48 гласи, че под „диплома“

12 — По силата на тези членове Общността може ако е необходимо, да подпомогне и допълни действията на държавите членки в областта на образованието и професионалното обучение, като напълно зачита отговорностите на държавите членки за съдържанието на учебния процес и организацията на техните образователни системи и на професионалното обучение. Следователно образованието и професионалното обучение остават в компетентността на държавите членки.

се разбира всяка диплома, *„издадена от компетентния орган в държава членка* [13], определен като такъв от законовите, подзаконовите или административните разпоредби на тази държава“. Налага се изводът, че качеството на дипломата се преценява според законодателството на държавата членка, в която е издадена.

34. На следващо място, отбелязвам, че член 1, буква а), първа алинея, второ тире от Директивата не налага критерий за териториалност спрямо мястото на провеждане на обучението. Поради това считам, че държавата членка, в която е издадена дипломата, е компетентна да определя съдържанието и организацията на обучението, проведено с оглед получаване на тази диплома, и следователно мястото, в което да се проведе това обучение.

35. Добавям също така, че член 1, буква а) от посочената директива уточнява единствено, че обучението, за което е издадена тази диплома, следва в преобладаващата си част да е получено в Общността [14]. Съгласно тази разпоредба важно е това обучение да е след средното образование, да е с минимална продължителност от три години и да е получено във висше учебно заведение или друго учебно заведение със същото равнище на обучение.

36. Този анализ се потвърждава от самата цел на Директива 89/48 и от практиката на Съда.

37. В действителност тази директива цели взаимното признаване на дипломи за завършено професионално обучение с минимална продължителност от три години. За разлика от секторните директиви, въведената с Директива 89/48 система не почива върху хармонизацията на условията за достъп и за упражняване на регламентирани професии.

38. По тази причина в наскоро постановеното Решение по дело Price [15] Съдът приема, че държавите членки запазват правомощията си да регламентират условията за достъп, с други думи, да определят съдържанието, равнището или също така структурата на обучението, изисквано за регламентираните професии, невключени в секторните директиви.

39. Обстоятелството, че обучението е проведено изцяло или отчасти в частно учебно заведение, установено на територията на приемащата държава членка, не може да освободи последната от задължението ѝ да признае дипломата за това образование. Ако ѝ бъде призната такава възможност, би бил поставен под съмнение самият принцип на взаимно признаване.

13 — Курсивът е мой.

14 — Вж. член 1, буква а), първа алинея от Директива 89/48.

15 — Решение от 7 септември 2006 г. (C-149/05, Recueil, стр. I-7691, точка 54).

40. Следва да се добави, че непризнаването на диплома заради обстоятелството, че е издадена след завършване на обучение, проведено в рамките на споразумение за приравняване, не само би довело до разубеждаване на студентите да се записват за обученията, предлагани от университетите в другите държави членки, но би попречило и на свободното движение на работниците, получили дипломи след завършването им, което би противоречало на целта на Директива 89/48.

41. Първото и тринадесетото съображение от Директивата посочват в това отношение, че тя има за цел да улесни упражняването на дадена професия в държава членка, различна от тази, на чиято територия гражданинът на Общността е получил професионалната си квалификация, и правото му „да придобива [професионални] познания там, където той желае“.

42. Споразуменията за приравняване позволяват такава мобилност и впрочем се вписват напълно в духа на общностната програма за обмен Erasmus, която насърчава дейностите по сътрудничество между висшите учебни заведения на държавите членки.

43. На последно място, припомням, че ако приемащата държава членка счете, че полученото от притежателя на дипломата обучение се отнася до област, съществено различна от тази, за която се издава изискваната в тази държава диплома, посочената държава може по силата на член 4, параграф 1, буква б), първа алинея от Директива 89/48 да изиска от молителя да положи стаж за приспособяване или да се яви на изпит за правоспособност.

44. По тези съображения считам първото оплакване за основателно.

Б — *По второто оплакване*

45. Член 5, параграф 1, буква б) от Указ 165/2000 предвижда дерогация от принципа, установен в член 4, параграф 1, буква б), втора алинея от Директива 89/48 [16]. Всъщност този указ предвижда, че не само възможността за избор не се прилага по отношение на професиите, които изискват точно познаване на националното право, но и че не се прилага „за всички останали професии, които са предмет на специални разпоредби“.

16 — Припомням, че по силата на този принцип, когато приемащата държава членка се възползва от възможността си да наложи компенсаторни мерки, тя трябва да предостави на молителя възможността да избира между стажа за приспособяване и изпита за правоспособност.

46. Както основателно посочва Комисията, тази национална разпоредба, която предвижда на общо основание, че приемащата държава членка си запазва правото на избор между стажа за приспособяване и изпита за правоспособност „за всички останали професии, които са предмет на специални разпоредби“, е в противоречие с член 4, параграф 1, буква б), втора алинея, второ изречение и член 10 от Директива 89/48. В действителност приемащата държава членка може да дерогира принципа за избор на молителя единствено когато дадената регламентирана професия изисква точно познаване на националното право.

47. Република Гърция признава основателността на това оплакване и добавя, че е в ход процедура по приемане на президентски указ, с който се премахва съответната спорна част от изречението.

48. Достатъчно е да припомним, че според постоянната съдебната практика наличието на неизпълнение на задължения от държава членка трябва да се преценява с оглед на положението на държавата членка към момента на изтичането на срока, даден в мотивираното становище [17].

49. Налага се обаче изводът, че до изтичането на този срок Република Гърция не е приела необходимите мерки за съобразяване с член 4, параграф 1, буква б), втора алинея, второ изречение и член 10 от Директива 89/48. Ето защо второто оплакване е основателно.

17 — Вж. бележка под линия 11.

B — *По третото оплакване*

50. Член 10, параграф 1, буква б), аа) и бб) от Указ 165/2000 предоставя на Saeitte изключителна компетентност да се произнася по молбите за признаване на дипломите за завършено висше образование, попадащи в приложното поле на Директива 89/48.

51. Според тази разпоредба Saeitte е компетентен да преценява дали учебното заведение, посещавано от молителя, спада към висшето образование и дали молителят притежава необходимия професионален опит, в случай че продължителността на обучението е поне с една година по-малка от изискваната в Гърция за упражняването на същата професия.

52. Както подчертава и Комисията, считам, че възложеното на Saeitte правомощие да преценява дали учебното заведение спада към висшето образование, противоречи на член 8, параграф 1 от Директива 89/48. По силата на тази разпоредба удостоверенията и документите,

издадени от компетентните органи на държавата членка по издаване и представени от молителя, са достатъчни да се докаже, че са изпълнени условията по членове 3 и 4 от Директивата.

53. Въпреки това, за разлика от поддържаното от Комисията, считам, че Saeitte е компетентен по силата на член 4, параграф 1, буква а) от Директивата, да проверява дали притежателят на дипломата притежава необходимия професионален опит, в случай че продължителността на обучението е поне с една година по-малка от изискваната в Гърция за упражняването на същата професия.

54. В действителност съгласно тази разпоредба член 3 от Директива 89/48 не се противопоставя на това приемащата държава членка да изисква от молителя също така „да докаже, че притежава професионален стаж [другаде в текста: „професионален опит“], когато продължителността на обучението […] е по-малка с една година от изискваната в приемащата държава членка“.

55. Следователно Република Гърция е в правото си да изисква от притежателя на чуждестранната диплома да докаже, че притежава професионален опит, когато обучението за дадената регламентирана професия е с продължителност по-малка с поне една година от изискваното в Гърция.

56. Република Гърция не оспорва това оплакване и посочва, че е в ход процедура за приемане на президентски указ, с който се отменя спорната разпоредба.

57. С оглед на съдебната практика [18] и отговора на Република Гърция считам, че третото оплакване също е основателно, но само в частта относно компетентността на Saeitte да преценява дали учебното заведение, установено на територията на друга държава членка спада съм висшето образование.

Г — *По петото оплакване*

58. Комисията упреква Република Гърция, че отказва професионалното приравняване на притежателите на дипломи по смисъла на Директива 89/48, работещи в публичния сектор, като по този начин им пречи да достигнат по-висока степен на заплащане. Комисията счита, че тази практика противоречи на член 3 от Директива 89/48.

59. Република Гърция оспорва тези твърдения. Според нея разпоредбите на гръцкия кодекс на публичната служба дават право на лицата, притежаващи чуждестранна диплома, да бъдат класирани отново на длъжности в по-високи степени.

18 — Пак там.

60. В подкрепа на оплакването си Комисията се ограничава до това да заяви, че „административната практика [на Saeitte] и на различните служби от публичния сектор, тоест запазването от страна на Република Гърция на старата система за израстване в кариерата на длъжностните лица, противоречи на член 3 от Директива [89/48]“. Също така тя единствено се позовава на жалбите, подадени пред нея от притежателите на такива дипломи, както и на протокол от заседание на Saeitte [19]. Комисията не представя тези жалби към преписката, нито други доказателства в подкрепа на тези твърдения.

61. Уместно е да припомним, че съгласно постоянната съдебна практика в рамките на производство за установяване на неизпълнение на задължения, образувано по член 226 ЕО, задължение на Комисията е да докаже наличието на твърдяното неизпълнение, без да може да се основава на някаква презумпция [20].

62. С оглед на гореизложените съображения се налага изводът, че Комисията не е представила доказателства, че гръцката система за израстване в кариерата на длъжностните лица създава пречки пред притежателите на дипломи по смисъла на Директива 89/48 да се ползват от професионалните си квалификации, за да бъдат класирани в по-висока степен в служебната йерархия.

63. Поради това считам, че петото оплакване е неоснователно.

Д — *По шестото оплакване*

1. Основни доводи на страните

64. По силата на член 2 от гръцкия Закон 1486/1984 [21], всички гръцки граждани или граждани от Общността, притежаващи

19 — Вж. точки 66 и 67 от исковата молба.

20 — Вж. по-специално Решение от 25 май 1982 г. по дело Комисия/Нидерландия (96/81, Recueil, стр. 1791, точка 6), Решение от 29 април 2004 г. по дело Комисия/Австрия (C-194/01, Recueil, стр. I-4579, точка 34), Решение от 12 май 2005 г. по дело Комисия/Белгия (C-287/03, Recueil, стр. I-3761, точка 27) и Решение от 20 октомври 2005 г. по дело Комисия/Обединено кралство (C-6/04, Recueil, стр. I-9017, точка 75). От друга страна, уместно е да се уточни, че що се отнася до оплакване по оспорвана практика на администрацията, за която носи отговорност държава членка, Съдът приема, че за доказването на неизпълнението е необходимо представяне на специфични доказателства в сравнение с тези, които обичайно се вземат предвид в рамките на иск за установяване на неизпълнение на задължения, чийто предмет е единствено съдържанието на дадена национална норма (вж. Решение по дело Комисия/Белгия, посочено по-горе, точка 28).

21 — ΦΕΚ Α’ 161. Законът в редакцията след измененията на член 2 с Президентски указ 512/1991 (ΦΕΚ Α’ 190, наричан по-нататък „Закон 1486/1984“).

диплома за инженер от Политехническото училище в Атина, инженерните факултети в Гърция и равностойните факултети в чужбина, трябва да бъдат вписани в ТЕЕ, за да упражняват професията инженер.

65. В писменото си становище Комисията се позовава на единствения член от гръцкото министерско решение ED 5/1984/B-713 (наричано по-нататък „министерско решение от 1984 г.“) [22], което задължава притежателите на дипломи по смисъла на Директива 89/48 да представят удостоверение за академично съответствие от Dikatsa и успешно да преминат конкурс за целите на вписването в ТЕЕ.

66. Комисията счита, че министерското решение от 1984 г. противоречи на член 7, параграф 3, втора алинея от Директива 89/48. По силата на тази разпоредба качеството на член на професионална организация може да бъде поставено в зависимост от определени квалификации само при условията, предвидени по-специално в членове 3 и 4 от Директивата.

67. Република Гърция оспорва основателността на това оплакване. Според нея след влизане в сила на Указ 165/2000 практиката на ТЕЕ била променена, като за вписването било необходимо само признаването на чуждестранните дипломи от Saeitte. Нещо повече Република Гърция изтъква, че участието в конкурса се отнася до други категории специалисти. В своята писмена дуплика тя добавя, че за да няма никакви съмнения, ТЕЕ възнамерява да промени обявленията за конкурси.

2. Съображения

68. В хода на настоящото производство от страните е поискано да уточнят дали ТЕЕ е „сдружение“ или „организация“ по смисъла на член 1, буква г), втора алинея от Директива 89/48 и по този начин попада в обхвата на член 7, параграф 3, втора алинея на Директивата.

69. Република Гърция твърди, че ТЕЕ не е професионална организация по смисъла на посочения член 1, буква г), втора алинея. Ето защо тя счита, че член 7, параграф 3 от Директива 89/48 не намира приложение.

70. От своя страна Комисията изтъква, че ТЕЕ е професионална организация. Поради това тя приема, че член 1 от министерското решение от 1984 г.,

22 — Вж. точка 5 от писмената реплика.

с което се изисква от притежателя на диплома удостоверение за академично съответствие, издадено от Dikatsa и успешното полагане на устен изпит, противоречи на член 7, параграф 3, втора алинея от Директива 89/48.

71. Въпреки това не считам, че министерското решение от 1984 г. е издадено от професионална организация.

72. В действителност член 1, буква г), първа алинея от Директива 89/48 предвижда, че понятието „регламентирана професионална дейност“ означава „професионалната дейност, достъпът до която или нейното упражняване, или условията и редът за упражняване в една държава членка са подчинени, пряко или непряко, от законовите, подзаконовите или административните разпоредби, на притежаването на диплома“.

73. С цел да обхване всички положения, в които може да попадне икономическият оператор, общностният законодател приема, че професиите, които не са регламентирани от държавата членка, но които спадат към независими съсловни организации, предоставящи определени предимства на членовете си, въпреки всичко следва да бъдат приравнени на регламентирани професии.

74. Ето защо, макар да не е приложим член 1, буква г), първа алинея от Директива 89/48, по силата на член 1, буква г), втора алинея от Директивата професионалната дейност, упражнявана от членовете на професионално сдружение или организация е приравнена на регламентирана професионална дейност.

75. Последната разпоредба се прилага в случай, че професионалното сдружение или организация издава на членовете си диплома, изисква спазването на професионални правила, установени от нея, и им предоставя правото да се ползват от звание, съкращение или качество, което съответства на тази диплома.

76. В това отношение се налага изводът, че министерското решение от 1984 г. е правна норма, приета пряко от Република Гърция, а не от ТЕЕ.

77. Също така трябва да се отбележи, че достъпът и упражняването на професията инженер в Гърция действително са подчинени на законодателни разпоредби, тъй като по силата на член 2 от Закон 1486/1984 в ТЕЕ могат да се вписват само лицата, дипломирани в гръцките или чуждестранните инженерни училища [23]. Единствено, след като придобие такава диплома, притежателят ѝ има възможността да се впише в ТЕЕ.

23 — Вж. отговора на Република Гърция на въпросите на Съда, стр. 5.

78. Ето защо е ясно, че достъпът и упражняването на професията инженер в Гърция са регламентирани пряко от държавата.

79. От друга страна, уместно е да припомним, че в решението си по дело Peros [24] Съдът приема, че ТЕЕ не може да изисква от притежателя на чуждестранна диплома приравняването на неговия документ за квалификация от националните компетентни органи именно въз основа на разпоредбата на член 3, първа алинея, буква а) от Директива 89/48. Ако ТЕЕ можеше да се счита за професионална организация, това задължение би произтичало от член 7, параграф 3, втора алинея от Директивата.

80. Ето защо считам това оплакване за неоснователно, доколкото в него се посочва член 7, параграф 3, втора алинея от Директива 89/48 и доколкото в настоящия случай е приложим член 3, първа алинея, буква а) от Директивата, който се отнася до дейностите, регламентирани от държавата.

81. При това положение би могло да се постави въпросът дали обстоятелството, че към фактическото положение, описано от Комисията в оплакването ѝ, се прилага посоченият член 3, първа алинея буква а), не би променило предмета на спора и не би довело до нарушаване на правото на защита, което води до недопустимост на оплакването.

82. Не смятам така по следните съображения.

83. Въпреки че в членове 3 и 7, параграф 3, втора алинея от Директива 89/48 са посочени, от една страна, професионалните дейности, чието упражняване е регламентирано от държавата, а от друга страна, професионалните дейности, упражнявани от членовете на професионална организация, с тях се създават едни и същи задължения. В действителност член 3 от Директивата налага принципа на взаимно признаване на дипломите, а член 7, параграф 3, втора алинея на същата директива препраща именно към член 3.

84. В двата случая целта е една и съща, а именно държавата членка да не изисква от притежателя на чуждестранна диплома, призната от компетентния орган, каквото и да е друго приравняване от държавен орган.

85. Ето защо считам, че доколкото задълженията, произтичащи от двете посочени по-горе разпоредби са идентични, предметът на спора не се различава в зависимост от това дали се посочва член 7,

24 — Решение от 14 юли 2005 г. (C-141/04, Recueil, стр. I-7163, точки 39 и 40).

параграф 3, втора алинея от Директива 89/48 или член 3, първа алинея, буква а) от същата.

86. В това отношение Съдът приема, че когато в хода на досъдебната процедура настъпи изменение на общностното право, допустимо е Комисията да поиска установяването на неизпълнение на задължения, които произтичат от първоначалната редакция на дадена директива и са запазени в новите разпоредби. Поради това Съдът счита, че предметът на спора не се променя независимо от тези изменения, доколкото основните задължения на държавата членка остават идентични [25].

87. Ето защо в конкретния случай смятам, че шестото оплакване е допустимо, доколкото се позовава на член 3, първа алинея, буква а) от Директива 89/48.

88. По-нататък е уместно да се разгледа основателността на това оплакване.

89. От материалите по делото е видно, че член 11 от Указ 165/2000 предвижда, че след приемането на решението на Saeitte компетентната професионална организация е задължена да впише като свой член притежателя на диплома по смисъла на Директива 89/48 [26]. Ето защо самото признаване от страна на Saeitte е достатъчно по принцип за вписването като членове на ТЕЕ на инженерите, дипломирани от висши учебни заведения в други държави членки.

90. Въпреки това, както посочих по-горе, Комисията се позовава на министерско решение относно условията за разрешаване на упражняването на професията инженер. Припомням, че според това решение за целите на вписването си в ТЕЕ притежателите на чуждестранни дипломи трябва да положат устен изпит и да получат удостоверение за академично съответствие, издадено от Dikatsa.

91. Впрочем Съдът приема, че когато е приложима Директива 89/48, публичен орган на държава членка, задължена да спазва нормите на дадената директива, няма вече правото да изисква от заинтере-

25 — Вж. Решение от 9 ноември 1999 г. по дело Комисия/Италия (C-365/97, Recueil, стр. I-7773, точки 36—40).

26 — Вж. писмения отговор на Република Гърция на въпросите на Съда, стр. 6.

сованото лице приравняването на документите му за квалификация от компетентните национални органи [27].

92. Във връзка с това припомням, че съгласно член 9, параграф 1 от Директивата Република Гърция е посочила Saeitte като компетентен орган, оправомощен да разглежда молбите за признаване на професионални квалификации.

93. Ето защо изискването за удостоверение за академично съответствие, издадено от Dikatsa и успешното полагане на устен изпит от страна на притежателите на чуждестранна диплома, призната от Saeitte, противоречи на член 3, първа алинея, буква а) от Директива 89/48 [28].

94. Във всеки случай настоящото положение с вписването на заинтересованото лице като член на ТЕЕ създава правна несигурност, доколкото едновременното съществуване на две противоречащи си норми поражда двойнствено правно положение и не може ясно да приведе в действие задълженията, произтичащи от Директива 89/48, и по-специално от нейния член 3, първа алинея, буква а) [29].

95. Поради това считам, че шестото оплакване е основателно, доколкото се позовава на член 3, първа алинея, буква а) от Директива 89/48.

96. Тъй като повечето от оплакванията са приети за основателни, следва на основание член 69, параграф 2, първа алинея от Процедурния правилник Република Гърция да бъде осъдена да заплати съдебните разноски.

27 — Решение по дело Peros, посочено по-горе (точка 35 и цитираната съдебна практика).

28 — Пак там (точка 40).

29 — Вж. Решение от 10 януари 2006 г. по дело Комисия/Германия (C-98/03, Recueil, стр. I-53, точка 78), в което Съдът приема, че едновременното съществуване на съответстващи и несъответстващи на общностното право норма не може да гарантира ефективно, ясно и точно задълженията, произтичащи от общностната правна уредба.

V — Заключение

97. Предвид гореизложеното, предлагам на Съда:

1) Да установи, че Република Гърция не е изпълнила задълженията си по членове 1, 3, 4, 8 и 10 от Директива 89/48/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година относно обща система за признаване на дипломите за висше образование, издадени след завършването на професионално образование и обучение с минимална продължителност от три години, като:

— не признава дипломите, издадени от компетентните органи на друга държава членка в рамките на споразумения за приравняване;

— лишава молителя от възможността за избор между стаж за приспособяване и изпит за правоспособност за професии, различни от тези, за които се изисква точно познаване на националното право;

— предоставя на Symvoulio Anagnoriseos Epangelmatikis Isotimias Titlon Tritovathmias Ekpaidefsis правомощието да преценява дали учебното заведение, в което молителят е завършил обучението си, спада към системата на висшето образование, и

— изисква от притежателите на дипломи по смисъла на Директива 89/48 за целите на вписването в Techniko Epimelitirio Ellados представянето на удостоверение за академично съответствие от Diapanepistimiako Kentro Anagnoriseos Titlon Spoudon tis Allodapis и успешното преминаване на конкурс.

2) Да осъди Република Гърция да заплати съдебните разноски.